

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETIRILETNO DIN 15/-
CELOLETNO DIN 60/- ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNINO / OGLASI PO
CENIKU / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150/-
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPISI SE NE VRAČAJO / ANONIMNI DO
PIŠI SE NE PRIOBČV
TEJO / POŠTNINA PLAČANA V COTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

14. slika tragikomedije.

(K novi vladi.)

Predvidevanja, ki smo jih izrekli v zadnji številki so se točno izpolnila. Trinaista kriza je končana in zanirana nova vlada starih ministrstev in neizpremenjenih programov. Vesela je naša seljaška zemlja in tragikomeden je potek njenih vladnih kriz.

Stjepan Radić! V petek se zajedno z Marženko poljubilo z Rade Pašićem in ga imenovali najboljšim tvorcem te zemlje. V nedeljo napadla njegovega sivolasega očeta in ga psuje z zaščitnikom lonovov. V sredo najavlja vsemu svetu, da je lonov noben in da ne poide s patrijarhom sporazuma nič več v koruzni zakon. Čez par dni pa prekliče vse in se skesan vrača pod cilindri g. ministrskega predsednika Uzunovića — desne roke čike Bajce.

Imamo novo vlado. Stari samodržec, ki je še pred nedavnim časom ostentativno aplavdiral republikanskemu čutaroznilecu, je doživel to, da mu je ta vsaj za hip izvil iz sedih rok krmilo oblasti, ki mu je poleg nilega sina najbolj draga stvar na svetu. Branil se je, kakor se je znal le on in pretil celo z revolucijo, končno je moral le odnehati. Četudi samo na videz do tle, da uredi familiarne in partijske posle.

Najmočnejši mož je sedaj v vladni gotovo zgovorni Stolica, ki oznanja vsemu svetu, da bo nova štirinaista vlada nadaljevala povsem delo svojih trinaistih nesrečnih prednic. Kako bo to delo, ki se bo vršilo pod vplivom abnormalnega demagoga, je prav lahko prorokovati. Propadanje našega nacionalnega in gospodarskega življenja se bo nadaljevalo nevdržno naprej vse do trenutka, ko bo ta priliva bratovščina s svojim ubijanjem pojma pravice, kupovanjem značajev, preganjanjem čestitosti, ropanjem državne imovine, izmозgavanjem naroda, prihrala zemljo do tega, da bo posegla po samopomoči.

Kaka bodi ta odločina in spasonosna samopomoč, ni težko določiti. Izvršiti pa bo morala ogromno delo izenačenja zakonov, končnoveliavne agrarne reforme, unifikacija šole, prečiščenje socialnih problemov, vprašanje dobrovolincev, državne uprave, financ, cest, železnice, z eno besedo gospodarskega in kulturnega napredka zemlje v onih smereh, ki so ji začrtane v

njeni geografski legi, kot center Balkana.

Da bi zamogla izvesti to katera izmed starih in okorenih političnih partij, ne verujemo, ker so s svojim dosedanjim delom dovolj dokazale svojo nesposobnost. Polagamo edino nado še na jugoslovensko orientirane stranke, ki so danes v opoziciji. Bojimo se pa, da nas bo ta nado varala, ker je baš pred kratkim ona izmed teh grup — zemljoradniška stranka — zavoljo parlamentarne taktike prešla z Nemci v en klub, namesto da bi se približala eni izmed demokratskih strank. Opaziti ni posebnega navdušenja za kak skuoni nastop tudi pri teh dveh demokratskih jugoslovenskih partijah, ki kar ne moreti žrtvovati nekaj malenkostnih osebnih zadev, v dobro enotne jugoslovenske akcije. Oriunaši z boljo opazujejo to njuno nerazumevanje in kratkovidnost. Poskrbeli pa bomo, da bo kar najbolj informirano o vsem njunem zadržanju napram enotni jugoslovenski fronti njuno članstvo, ki spriču svoje poštene jugoslovenske zavesti želi in hoče, da se kar najbolj utrdi jugoslovenska moč v skupščini.

Pri našem delu za ustvarjanje enotne jugoslovenske fronte nas vodi samo misel na blagor domovine. Oriunaši ubiramo dosledno svoj ravno pot, na kateri se homo našli in združili z vsakim, ki ho na njo prišel. Je to pot edino pravih nega brezkompromisnega jugoslovenstva z vsem njegovim izdelanim programom. Ako smo io morali doslej pod neštejnimi okolnostmi ubirati vkljub vsem — sami, jo bomo znali tudi odslej. Verujemo na trdno in neomajno, da bomo samo po njej privedli našo Jugoslavijo v boljšo in večjo bodočnost. Vse druge poti so samo začasne in vsi, ki hodijo po njih, bodo prei ali slei prisiljeni obstati pred nenprehodno steno in se vrniti na svojo izhodno točko, ter jo ubrati za nami.

Vprašanje pa bo tedaj če že ne bo prepozno... A. V.

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarstvo stroko spadajočega blaga se priporoča tverka:

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16

Benito Condottiere.

Grožnje moža z levino. — Italija nevarnost za svetovni mir. — Italija in Jugoslavija. — Dinara so mela Jugoslavije! — Pénetration pacifique. — Vojne priprave Italije. — Armada preobludencev. — Italijanska želja no kolonijah.

Italija trebeče v mrzlični groznici in gleda na »stnice Velikega moža in koprneče vsrkava vsak dihi, ki prehaja preko njegovih stisnjenih zob. Po spominu sedme obletnice fašizma, tega prečudežnega eliksira namlajen, pokobaridske Italije. Duče govori in grozi tako, kakor še ni doslej v največjem vsponu svojih triumfov, kak Cezar. Napoleon, Bismarck in če hočemo tudi Kaiser.

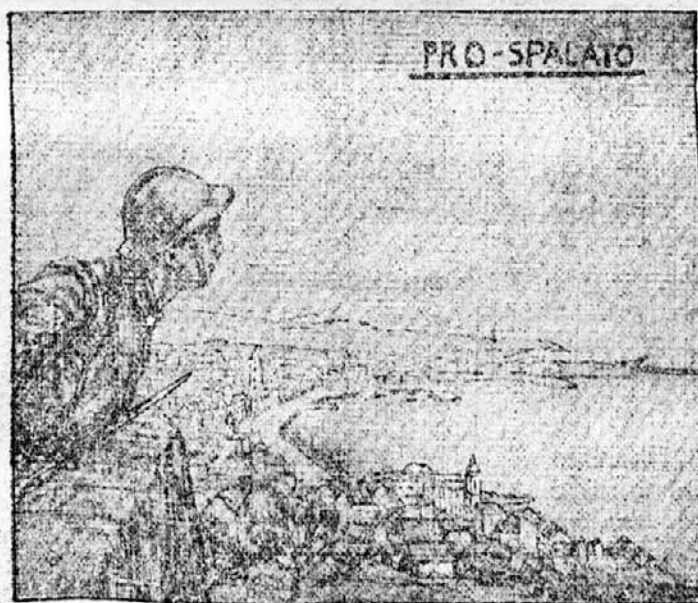
Kakor se je svet privadil njegovih zgovornih bombastičnosti, tako je pa to not prislunil njegovim silnim grožnjam in jih pričel presodovati. Težka mora je legla sedaj nad Evropo in vsakdo motri danes Apeninski škorenj, kot napolnieno skladišče ekrazita, nad katerim pleše natologični tin — Mussolini usodenolui ognjeni ples. Imperij četrtega Rima je na pohodu! Na zapadu je že čuti prve zvoke plat zvona, ki kličejo borce na Alpe, da ubranijo razburkanemu morju treh milijonov črnih mladih sraic udor v deželo mladosti in kjer nagelji v stotisočih cveto.

In mi! V Sredozemskem morju se odigravajo te dni dogodki, ki znaio globoko poseči tudi v naše bitne interese in postaviti na dnevni red zopet vprašanje onih naših predelov, katere so junaki besed in fraz zasedbo leta 1918, za večno priključili Italiji.

Napeto razpoloženje Italije napram nam se je oficijelno zadnje čase v resnici precej izpremenilo in omililo. Vzrokov tega ne bomo razmotrivali na tem mestu. Prepričani smo lahko brez posebnih dokazov, da je vse to samo zgolj videz in slepilo za diplomate dr. Ninčičevega kova. Besede, ki jih je naslovil v govoru po onesrečenem atentatu S. E. Mussolini na sosede, zadevale v prvi vrsti tudi nas, ki ne mislimo nikdar živi postati nontonl za most laškega imperiaizma preko Balkana proti Iztoku. Sai ni minul še dober mesec, ko so nam javno v Rimu potegovali mete na Dinarah in odkar je po nekdanjih Titonievih besedah vprašala »L'azione«, »če Jugoslovenci morda v resnici veruieio, da bodo ostali na bregovih svete Adrije in iz njih izpodrivali one, ki so še nosilci tradicij imperija rimskih cesarjev.«

Italijanska diplomacija je pričela sicer uporabljati napram nam naceio pénetration pacifique. Govore pa namesto nie drugi, ki baš sedaj glasneje, kakor še kdaj doslej podčrtaieio »pravice in interese« Italije do vzhodne iadranske obale.

Nič manj ne pričajo o tem tudi vojaške priprave Italije v neodrešeni domovini, ki jih izvršueio v zadnji dobi z naravnost mrzlično naglico. Tovarne orožja in municije delajo sedaj v krajevinj Savojevcev

Italijanski vojak osvaja z Marjana Split
(Italijanska iredentistična razglednica.)

noč in dan. Vsa skladišča so že polna in vendar dobave niso prekinjene niti za hip.

Mož z levino je govoril. Njegove besede so se še vedno izpolnile. In tako bo tudi sedaj. Garantirajo nam zato sedanje socialne in gospodarske prilike v srečni Italiji, kjer silno množenje ljudskih mas slii diktatorja k temu, da ho noiskal tei l'emigrazione della fame nove zemlje in selišč, kjer se bodo moge razbohotiti v korist in ponos svoje matere domovine.

Ost le ekspanzije armade preobludencev je zaenkrat obrniena v prvi vrsti v Afriko. Nič manj pa tudi na Balkan, v katerega se zaie dajo plemeniti latinski potomci že preko Grčije, Albanije, Zadra in tudi preko Slovenije. Kdor pozna odločnost posestnikov afriških kolonij, je lahko uverjen, da bodo znali ti v slučaju »razširjenja horizontov Italije« preko njihovih kolonij potegniti krvavo črto čez laške račune in jim za vedno izbiti iz glave misel, da je naciji caporetskih in adrijskih junakov dovoljeno vladati tudi sicer povsem brezpravnim črncem.

Gotovo na ie, da bi v takem slučaju navzlic krvavim glavam skušali še vedno dirati v naše ozemlje in ga uporabljati kot skalno desko za še morebitne poznejše mediteranske avanture. Posledice tega divjanja si je prav lahko moči predstavljati. Naloga nas vseh ie, da v takem slučaju uvoda v italijansko novo kolonialno politiko odločno izpodbijemo priateljskim zavetnikom iz glave misel, da smo jim mi in naša zemlja že v naprei zasu-guran plen, katerega dobe brez boja zmagi nad onimi, ki se bodo drznili z orožjem v roki ustaviti pohod italijanskega Condottiera.

Enkrat smo izgubili z Italijani šeststotisoč naših najboljših brez boja na bojnem polju. V drugič tega ne bomo več dopustili. Ako nam ie že v resnici usoleno to, da bomo morali kdai na račun »Italije, ki zahiteva svoje mesto na solncu«, zopet v sužnost, potem bomo tako drago prodajali našo svobodo, da ie latinsko začie seme nikdar ne bo zmoglo preplačati! A. V.

STARA TOVARNA NOGAVICIN PLETENIN

Ustanovljena leta 1888.

M. FRANZL & SINOVI.

Telex 11 234

Telefon 11 234

Lastnik: FELIX FRANZL — LJUBLJANA, Privoz 10.

Kopirni stroji.
THE REX CO., Ljubljana.

LISTEK.

JANEZ TRPIN:

Primorska pota.

Molči, kot nem moi kovač. Zatemnelo mu ie lice in po čelu mu orieio gube kot polži.

IV.

Za nami ie Postojnska ravan... Trst, Gorica in Postojna blit če za Vas vojna...
mi brni no glavi, da nehoie požvigram par tonov te melodije.

Prekinila me ie mlada deklica doma nekje od Postojne. Lepo ii teča beseda in zgovorno mi pripoveduje o mienem delu v društvenem življenju. Toži pa, da mora opravljati le vse preveč del samo ona. Telovadi, poie, igra, ureia čitalnico, opravlja nevhvaležne posle narodnih dam pri redkih veseljah, uči kuhati in gospodinjiti mlade priateljice, ki lim ie v vsem vodnica.

Bliskajo pa se ii oči, ko pripoveduje o onih neredkih, katere so pozabile, da so pošteni slovenskih mater hčerke in ki so se snajdale s pritenenci z ugozapada. Vračajo se sedaj oskrniena in ponižane ter

prosijo milosti pri njihovih nesrečnih majkah. In le vse pregozto ie čuti pred pragi čestitih slovenskih hiš poleg plakanja teh nesrečnih tudi še vse globie segajoče nebolgie ne v grehu poroieie dece...

Velika ie zapeljivost italijanskih kavaliriev, a še večia pa ie lahkovernost naših deklet, kojih zvesti fantie begajo po svobodni zemlji Jugoslovenov in misliio nanie, ki so svoje nagelie poklonile tujim vasovalcem.

Bogu hvala! Razmere in bridke izkušnie iztreznueio tudi sedaj že sicer res naivna deklice, da o novih »zarokah« in »porokah« z Italijani ni več toliko čuti.

V.

Solnčni žarki obliivajo zemljo vse od Javornika, preko Hrušice do Nanosa. Tužna, a vendar lepa ie vsa ta naša uboga gruda. Čutim v sebi vso gorjupost niene boli in zdi se mi, kot ena sama strašna rana, ki kliče k osveti...

Prestranek-Matenja vas. Pred kolodvorom neizbežni črnosrajniški fašisti. Nervozno nas ogledueio in trepečeio lim lica.

Čujem rožljanje verig, te vsakdanie pesmi v moji domovini. Na-

vajena so nam že ušesa na ta prebolestin zvok, ki mi gre globoko v dušo in mozeč.

Liudie se menijo. Pred menoi raste v vsej strašni veličini en halduškega čina. Globoko dolj teče Pivka vsa mrtva in pokojna. Mrtva in pokojna so tudi lica padlih hajdukov. Brez kriza in molitev ie končala njuna poslednja pot. Burja zvižga nad Slavino in poie svoi turobni »Gospodin pomiluj!«

Verige poio. Strahotna in vendar veličastna ie njih pesem, ki kliče do neba, da narodu skalnatih brd ne bo klonil tilnika nikdar našilnik. Krsta, v katero so zabili orliaka od Planine pa do Brd, nikdar ne bo za večno zabito. Zadnji zvoki velikončnih zvonov se izkrbljajo po širni planjavi...

In ie dejal: »Tretji dan bom vstal!«

Padajo žrtve in vrše se persekucije. Grozotno zevajo odrpte duri jetnišnič. Pa nai ie zapirajo, saj vseh tako ne morieio, sicer pa so že itak izpremenili vso zemljo v eno samo kaznilnico in mučilnico.

Svoboda vstaja samo iz grme-nia in treskanja bomb. Dokler ie človek rob in brezodporni jetnik danih razmer, toliko časa ni misliti

na njegovo osvobojenje. Himen svobode doslej še niso zlagali robovi.

VI.

Stara in nadložna ženica. Sivi so ii lasie kot sneg in iedva še vleče noge za seboi. Poslušala ie tiho in volino pripovedovanje drugih. Tresle so se ii vele roke, ki so prebirale drobne jagode molka. Zdihovala ie in tožila o usodi svoje hčerke, ki jo ie požrl nenasitni Trst. Odsila ie, kakor tisoče drugih deklet, da poišče sreče in blaginje v svetu. Sedaj pa leži v bolnici na smrt bolna in stara veta majka ii nese velikonočnih notic...

St. Peter. Neizogibni brezdelni fašisti, sodrga laške mularie, ki se preriva okoli potnikov in jih uslužno moleduie za nošnjo njihovih kovčkov v reški brzovlak. Zvenketanje sabeli oficiriev se meča z žvižganim lokomotiv in monotonim udarjanjem odbijačev na stranskih tirih. Jezikovni Babilon.

Naivč pa ie seveda Slovencev in Hrvatov, ki potueio v Lovrano in Opatijo zapravljati denar in rušiti našo trgovsko bilanco. Marsikateri obraz teh potnikov mi ie bil poznan. Posebno številno so bile

zastopane naše narodne dame, pripadajoče kastl gorenjih desetisočev. Spremliali so jih seveda povečini tudi njih mošie — zgledni narodni voditelji, ki no Ljubljani kar gore ozorčenja proti krvoločni krvnici naših nesrečnih sužniev pod modrim in blagim režimom savoiške zvezde.

Vprašal sem enega, mož ie v vodstvu ene naših strank, če smatra potrebnim v teh težkih časih, ko se država vlie v silnih krčih gospodarskih in socialnih kriz, trositi naš denar po tujini. Odgovorila mi ie njegova milostliiva, da ie letos moderno potovanje na Kvarnersko riviero in da ie v italijanskih kopališčih vse mnogo ceneje, kakor v domačih in da ie v njih tudi vse premalo komforta, na katerega ie kot elina dama pač navajena. (Njen oče ie še na sežnje prodajal drva pred staro St. Jakobsko cerkvijo in bil reden gost pri »Belem Kranicu« v Florijanski ulici.)

Molčal sem, ker ie gospei zelo odločno pritrieval tudi poznani gosnod, ki se ie lahko nelial na odditi v Opatijo na račun naših ubožnih rudariev...

(Dalje prihodnjie.)

Organizacija rudniških nameščencev Trbovlje.

Rudarski glavar obsodil delo krajevna strokovna organizacije rudniških nameščencev. — Skandal za vse strokovne organizacije po krivdi velezaslužnih gospodov. — Zakulisna demagogija. — Koritarji. — Sami ne vedo kaj so! — Cela žlahtla jim to brani. — Javnost obsodila zakulisno delovanje. — Vedno prvi na kandidatnih listah.

Naša uboga dolina in z njo vse trpeče delavstvo in poduradništvo, preživlja od do dne huiše razširjanje od strani svojih voditeljev. Sramota ni še zadostna od strani T. P. D. in njenih izdajalskih privržencev, kateri so že popolnoma razkrinkani, ampak da sramota postaja še večja in to po zaslugi strokovne organizacije rudniških nameščencev, kateri načelnično velezaslužni možakarji, posnemajoč socialpatriote, (delavski dom) s tem, da se priključujejo indirektno delu in faloterijam T. P. D. — Zakaj smo jih obsodili?

1. Društvo še do danes ni storilo nobenega koraka za reduciranje svoje članice. 2. Društvo molči! Zakaj? 3. Oni so proti reviziji redukcije delavstva in poduradništva ter odklanjajo vsako sodelovanje. 4. Odklanjajo javno delo proti T. P. D. in njenim v neobavljajočim grehom. 5. Društvo se ne zaveda svoje dolžnosti. 6. Člani se morajo sami zagovarjati. 7. Rudarski glavar z. inž. Strgar je obsodil tako delo strokovne organizacije, za sramotno in žalostno. 7. Vodstvo ne zna sklicati sestanka in smatra to za nepotrebnost.

Gospodje! — Krinke so padle. — Poznamo vas! — Obsodila vas je javnost, vaše članstvo. V vašem delu ste tako malomarni, da tako delo prizna celo rudarsko glavarstvo sramotnim.

Da se ti ljudje direktno norčujejo iz bednega poduradništva in delavstva, je dokaz zadnja številka »Organizatorja«, v kateri smo pričakovali protestnih člankov proti T. P. D. Namesto protestnih člankov pa ste natisnili slike zaslužnih možakarjev. — Kaj naj to pomeni?

Znano nam je, kako na sestankih pridržujejo zaslužni možake, kaj bodo vse napravili za članstvo (danes se nas izogibajo). In kaj ste ukrenili doslej v dobrobit našega članstva? Intervenirali ste

dosedaj še za vse, samo nacionaliste ste prezrili!

Ako pogledamo kratko dobo nazaj, vidimo, da ti zaslužni možaki ne vedo, kaj so bili in kaj so danes. Prilinjili so se zopet S. D. S., a tei stranki so bili v letu 1924, najhujši sovražniki in obrekovalci. Čudno se nam dozdeva, da taki poštenjaki in značajci kar čez noč menjajo barvo. Lahko pa so uverjeni, da tudi tam ne bodo dolgo kovali političnega materiala v prid T. P. D., odkoder so to že enkrat pošteno odvozili. Pomnite dobro, da »Oriuna« računov nikdar ne pozabi poravnati.

Čudni so v tej naši trboveljski dolini tudi nekateri naprednjaki, ki imajo zelo pisano preteklost. Ti gledajo na »Oriuno« z največjo mržnjo, kar so javno pokazali pri vsaki priliki. Tovrstne narodni-karske veličine imajo po večini svoje sorodnike itd. trdne Nemce, ki še vedno ne morejo poimeti, da so se časi temeljito izmenili. V dokaz naj služi bivši avstrijski oficir, pred kratkim nastavljen kot uradnik T. P. D., ki se je izrazil, da je njegova domovina na Dunaju. Tudi s tem gospodom se bomo kasneje obširneje pomenili. Take in enake vrste naprednjaki ne bodo za naš slovan-ski živeli napravili nikoli nič dobrega, kvarijo pa s svojim postopanjem ugled različnih organizacij.

Strokovna društva rudniških nameščencev so pogledali že razni časopisi, toda brez uspeha. Gospodje na čelu te organizacije vedo, kje jih žuli čevlji. Od reduciranih ni pričakovati ničesar, zato raje poslušajo skupno »socialpatriot« T. P. D. Da ne bomo nepotrebnega skakanja vsak dan v glavno pisarno z. rav-natelja Pauerja, izvolite si za pred-sednika z. ravnatelja, kateri vam bo lažje dal informacije, kako za-mašiti »Oriuno« usta in jo za vedno pokopati. Staudeggerja ne pozabite!

Koroška pisma.

Rož. 5. IV. 1926.

VI.

Novo razporeženo koroških nem čurjev. — Preiskovalna komisija. — Nemčurjem ne zaupamo nikdar več. — Naši računi so saldirani. — Želimo mir! — Oriuna in Koroški.

Malgačev spomenik.

Po zadnjih dogodkih na Južnem Tirolskem, kjer stiskajo fašisti tirolske Nemce celo hule, kakor na? Nemci nas, je nastopilo med našimi nemčurji neko zelo pobito razporeženo. Javno so pričeli govoriti, da so prodani. Zapustila sta jih Du-nai in zapustil jih je Berlin, ki je spoznal, da se za ceno par tisoč no-kvarjenih slovenskih Judežev, ki so se ponemčili, pač ne izplača nako-pavati sovražstva bodoče Velike Ju-goslavije. Izneveril pa se jim je tudi doslej naizvestejši zaveznik Italijan, ki jih je ob vsaki priliki podpiral v vseh njihovih temnih naklepih proti Jugoslaviji.

Tako so ostale sedaj te izgubljene mrtve duše med dvema stola-ma. Kakor nalašč na jim je prišla sedaj v dobro deklaracija Nemcev v Jugoslavijo, da naj prično postopati s »koroško slovensko manjši-no« humanije.

Pričeli so nam sedaj ponujati spravo in nekaj kompromis na pod-lazi te deklaracije. Obetajo sestavo neke posebne mešane komisije, ki bi preiskala vse neštete krivice, ka-tere se gode v tužnem Korotanu nad našim življenjem.

Poznamo koroške nemčurje in vemo dobro, da morajo biti že v resnični tiski, da so se toliko uda-li, kot je sestava te komisije. Na-vzlic temu na jim mi koroški Slo-venci prav nič ne verujemo in od-ločno odklanjamo že sedaj kakr-šnokoli sodelovanje na podlagi teh komisijs.

Izkušnje so nas izmodrile in mo-tijo se še sedaj oni, ki mislijo, da bomo sedaj na nespretno nastavl-jene nemške limanice. Bodimo od-kriti! Kaj naj pričakujejo od teh komisij? Nekaj vodenih fraz in praz-nih obljub ter v najboljšem slučaju ohranitev dosedanjega stanja. Koli-ko in kaj vse so obljubljali naši re-negati pred plebiscitom in kaj so izpolnili? Prav ničesar! Zatajili so celo svoje uradne razglase in nam odvzeli prav vse, kar nam je pri-nesla v dnevih sreče mila Jugosla-vija. Ukinili so poleg tega še ono mrvico pravic, ki smo jih imeli pod razpalo habsburško monarhijo tako, da se nam danes v republiki Av-striji še slabše godi kot pod težkim žezlom Habsburžanov. In sedaj naj bi se zopet porazili s temi našimi zatiralci, ko jim teče voda v grlo?

Nikdar! Naši računi so saldirani. Koroški Slovenci vemo, kje nam je zagaranjena sreča in došojna bo-dičnost in kje je spaz naših oseb. Vsako kompromisarstvo in pozaja-nje bi nam samo škodovalo in zato jih tudi ne bomo zaprčeli.

Ločitev duhov in interesov je končana. Vsak poizkus popravljanja tega dejstva je povsem lažov. Ško-da slehernega koraka, ki ga ukre-nejmo naši Nemčurji v tej smeri.

Ako jim je v resnici za stvar in če v resnici žele, da se potem in preko nas znaide še kdaj pošten nemški narod, ki se pa pričema še-le nad Gospo sveto in Beljakom, na eni fronti z Jugoslovenci, potem naj dokažejo sedaj, ko že sami ve-do, da poteka poslednje ure ni-lhovega satrapovanja nad nami, tudi z dejanji.

Koroški Slovenci smo miroljub-ni ljudje in naša največja želja je, da v naši prejeni domovini zavlada zopet pravi mir, ki mu bo za pod-lago enakost. Nikdo nam ne more očitati, da smo sovražili poštene Nemce, ki so računali z dejstvom, da smo mi na zeleni Koroški od pravekov gospodarili in da so oni

samo priselenci. Branili smo in bo-mo i v bodoče našo vero in posta-vo pred vsakim, ki se bo drznil v svoji nadutosti zadirkovati vanju. Čas, ko smo bili koroški Slovenci brezpravna raša, so minuli in danes se zavedamo, da stojimo za nami cela Jugoslavija in posebno pa še Or-iuna. Ta strah in trepet naših nemčurjev, ki je s svojim dosedanjim sme-lim in odločnim delom ia-sno dokumentirala našim zatiralcem, da so onkraj Karavank tudi ljudje, ki znaajo ščititi ugnetenega in podjarmljenega brata makar tudi z orožjem v roki...

Rob Koroški.

Narodne razmere v Prekmurju.

Potrošenie je minulo tudi pri njih, ki so precej dolgo pohleвно čakali na izboljšanje razmer. Na-rodno probujeni kar so pokazali ob preobratu, zahtevajo od oblasti naj pokažejo Madžarom in Madžaronom, da je Prekmurje Jugoslo-vensko. Nam nestronim, strupeno nacionalnim prišlekem ne bi javnost verjela, da nazadujemo v narodnem pogledu ali verjeti mora do-mačim Prekmurjskim mladeničem, ki pravijo: »Dajle ne pustimo, do-vele ste odpustili, priznajte oni, ki so nas blizili pod madžarsko otm, ki so nas hoteli s silo potučiti. Mi smo dovolj trpeli. Sedaj naj nam bo vsaj dovoljeno, da v tem Prek-murju gojimo ljubezen do te domo-vine in ne sovražstvo!«

Ni bilo v Prekmurju dovolj Madžaronov od preje. Razvad Av-strije je skoro podvoili njihovo število. Prekmurje se je smatralo kot Sibirija Jugoslavije, kar se še danes ni izboljšalo. To je dokazano vsepovsod. Naši nasprotniki to tudi dobro vidijo. Kdo ustvarja hui-skače...? Prenehaj je izhajati nes-rasni »Szabatsag«, ki je besnel proti vsemu, kar je bilo slovenske-ga. Rodil se je »Nepuisag«, razlika med njim je samo ta, da je bil prvi glasilo bogatega Hartnerja, več-ega kandidata, da je na drugi last konzorcija SLS.

Pisanje tega lističa je neznosno. Vsaka številka je polna blatenja.

Odkrito toži »Nepuisag« po srečnih časih zadovolja, pod čemur si la-hko mislimo na dobo preganani, ti-ranije in madžarskega odiranja na-šega ljudstva. Verjetno je, da so bili ti časi za gospode Madžare in Madžarone lepi. Kar niso tedaj nad Vendi obravnavali žandarji in notareši, to so prepuščili še njihovim škri-com. Razpršene lepe hiše in vile. Kdo je zidal, če ne oni, ki se mu podira blatna hiša. Gospodji pri »Nepuisagu« se toži po madžarsči-ni. Podcenjujejo slovensčino, češ, da ni državni jezik.

V minulem tednu je neki Madžar na Kanci v bližini Dol. Lendave zasramoval sliko našega kralja. Pri Dolel vasi stalno razbijačo državne mejnike. V Gaberju ne dovolijo po-kopa Slovencev Prekmurcu koloni-stu. V Zamostju nočejo sprejeti v šolo slovenske dece. Podobnih slu-čajev bi našel še brezštevilno. Kdo je temu kriv, kdo vzgaja ljudstvo? V občinah, kjer je ena tretjina dece naše narodnosti, naložijo na deca ki hodi zadnje leto v šolo in ti ne zna v državnem jeziku kupiti kruha. Kako le mogoče, da učiteljstvo, ki našega jezika ne umele poučuje slovenske razrede, in po vsem tem tarna »Nepuisag«, zakaj da ne uče samo domačini na teh šolah.

Oblasti tam gor in tam dol! Naredite samo svojo dolžnost, ne partizansko nego narodno, rešite nas razmer. To je glas narodnih domačinov in »Prišlekov«. I. P.

Ali je to ljubezen do bližnjega?

V rudniških revirih T. P. D. prihajajo dnevno na obrate anonim-na pisma, katere redukcije naj se preklči in katere delavce naj se reducira. Pri tem igrajo zelo čudno ulogo tudi nekateri pristaši SLS, ki imajo sicer polna usta obljub za bedne trboveljske reduciranje. Oso-bito dvolična pa je ta igra tedaj, ka-dar se razpravlja o Oriunaših, ki ležimo nekaterim tem gospodom kot kamen v želodcu. Kadar le mo-rejo intriguirajo in nas opravljajo pri delavstvu ter mu izpodkopava-jo vero v nas. Nič nam ne intrigi-rajo proti nam tudi javno, kar je močno razvidno iz pisanja »Slo-venca«. Njih sovražstvo je celo to-liko, da nas črnijo pri T. P. D. sa-mo zato, da nam ta s svojimi re-dukcijami škoduje. V dokaz naj bo poleg že preje navedenih še na-slednja nečedna uloga baie kler-i-kalnih pristašev Pišlerja in Golo-uha, ki sta donesla zadnje dneve na svoj obrat seznam večjega števila delavcev s predlogom, da jih redu-cirajo odnosno nakažejo daljši do-pust. Imela na sta pri sestavi tega seznama malo poštenja in človeške-ga čuta. Imenovala sta namreč med delavce za kmete, ki se sami pre-življajo, take siromake kakor n. pr. Jos. Jesih, ki ne more rediti niti ene kravice, a mora preživljati večjo družino. Poleg tega je še star in po-habljen delavec. Tako sta navedla krivično tudi nekaj Oriunašev.

Ljudje, ki se ponašajo, da so najboljše cerkve in duhovnikov, razumevajo tako na žalost ljubezen do svojega bližnjega. Taki pač ni-so opravičeni o grehih drugih ljudi soditi in ne govoriti, ker so sami naimani čisti. Imenovana brataca naj bi imeno-vala raji visoke tuierodne gospo-de za redukcije, ki so neproduktivni in katerih petorica stane toliko družbo, kakor nekaj sta reduciranih delavcev. Povrhu pa pri svojem nad 30-letnim službovanju iz zani-čevosti še danes ne razumejo dr-žavnega jezika te države. Omenimo naj samo n. pr. Ki-tzerja, Wiegela, Pruggerja, Bre-denbecka in podobne, ki so lahko nadomestilivi po naših ljudih, ka-terim sedaj zasedajo mesta in odie-dajo kruh. G. Bredenbeck je prose-čega reduciranja naravnost nevljudno odslovil: »to mene nič ne briga, to meni ne gre nič mar.« Ta človek nima človeškega čuta in gotovo ne pomisli, kako je človeku, ki ne ve, kaj bo jutri jedel on in družina. Tako govori tulec našemu državljanu v naši državi. Naši marljivi ljudje, namreč gosp. Štravs, ki vrši najboljšo uradniško službo, so najsilabše in brez prizna-nja plačani in morajo drugam. Vedno več dokazov, da so re-dukcije soloh nepotrebne in zelo krivične, nam nudi tudi ta članek. Zlasti pa nam odpira oči, da one-mogoča T. P. D. namenoma naš ži-velj v svojih revirih. Ali se ne dela s tem na to, da se razbije našo dr-žavo?

Narod zdrži se in zahtevai ob-račun s krvosesi!

Narod zdrži se in zahtevai ob-račun s krvosesi!

Narod zdrži se in zahtevai ob-račun s krvosesi!

Narod zdrži se in zahtevai ob-račun s krvosesi!

Narod zdrži se in zahtevai ob-račun s krvosesi!

Najkrivičnejše redukcije --- izvršene pod ing. Pauerjem.

Na podlagi stvarne kopštatacije vseučilišnega profesorja dr. Kro-pača v »Jutru« št. 51 in 68, ter šte-vilnih drugih dokazov, je bila vsa-ka redukcija pri T. P. D. ponolnoma neopravičena, zato že radi tega čis-to krivična. Vrhu tega bi bila druž-ba znižala še lahkota cene premo-gu brez vsakega udarca na delavstvo.

T. P. D. bi morala rati navljanja cen premo-gu nuno pred sodišče. T. P. D. je vedno znatno pozneje, t. i. po nastali dragini delavcem zaslu-žbe poviševala. dvakrat na je zvišala cene premo-gu brez poviška mezd in draginskih doklad delav-stvu in nameščentvu. Pričela je že pred več meseci s štednjo pri n. žili

OBLEKE lastnega izdelka
Vam nudi **NAJCENEJE**
JOS. ROJINA, LJUBLJANA
Aleksandrova cesta št. 3

reducirala že tisoče trinov, znižala znatno možno prejemka in omeila delo na 2/3 delovnega časa, ne da bi bila prele ali vsaj sedaj že znižala cene premo-gu. — Kako rapidno na-rasča že vsled teh izjemnih dela, plač in štednje dnevno čisti dobitek T. P. D. je vredno in potrebno raz-mišljati. — Vidno je, da za socialno šibkejšo ljudske sloje danes nihče, niti vlada ne skrbi, ne misli in ne dela, zato gineva radi tujih krvose-sov naš narod in z narodom naša tako težko osvobodjena domovina. — Pozivamo ponovno državne ob-lasti, naše poslance, zlasti pa držav-nega pravdnika, da reši brezobzirno tako važno vprašanje našega na-roda.

Narodna dolžnost je, da strokov-njaki raziskujejo in razkrinkava-jo naprei in naprei hudičeva delo T. P. D. pa tudi nič manj oni, ki to družbo in njeno delo brezvestno podpirajo, da unira po nedolžnem na tisoče našega naroda gladiu v svobodni državi, radi kubičnega ve-ljkanskega tujeza kapitala.

Krize, s katero operira T. P. D. kot z mazilom za oči, je pripisovati tuierodnim nenadomestljivcem radi njihove nezmožnosti. Ako velja kri-za in redukcija za delavca, zakaj ne velja tudi za visoke gospode, ki se danes vozijo na »oddihi« v dru-ge države, n. pr. ravnatelja Huber in Pauer s svojim spremstvom po Italiji? Ravnatelj Pauer ne vidi skoraj nikoli črnih rogov svojega rudnika znotraj, kar je njegov glav-ni poklic, nego se bavi raje z uma-zano politiko in igriščem, vrtom in drugo zabavo.

Ker se dogaja pri rudniku zad-nje čase znatno število težkih teles-nih poškodb in smrtnih slučajev, bi bilo potrebno, da kompetentne ob-lasti zadevo natančno proučijo, od-klje krivda in enkrat krivce kaznu-jejo. Ima li z. Pauer rud akademijo in vsa potrebna strokovna podlaga za tako važno mesto? Ni zadosti, da hoče ravnatelj Pauer spraviti z odvzetjem deputata raznim, te lu-di iz namena na kolena in do pre-pričanja, da so odvisni le od T. P. D., da se ta politično kot samostoi-na država v naši državi osamo-svoli in tako svojo moč ljudstvu pokaže. Vas razumemo.

Reduciralo se je na h'tro, ne-premišljeno, brez socialnega čuta, ljudi z večjim številom službenih let, ki so brez imetja, brez kazni, oreškvav in opominov vršili svoj no-klic marljivo in vestno. Reduciralo se je iz osebnega maščevanja zna-čajno narodno zavedne državljan-e.

Reduciralo na se ni ljudi, ki so socialno v resnici primerno preskrb-ljeni (morda radi dobrega sporazu-ma) ljudi z manj službenimi leti ali pa že z dostuženo penzijsko dobo, kaznovane, slabotne, opančeva-nju udane osebe, strankarska izzi-vače, protidržavne elemente, tuie-rodce, lenuhe, ljudi brez zmožnosti državnega jezika itd. T. P. D. dela proti predpisom, ki jih sama izda in potrdi.

Da bi netila T. P. D. zlatsti v rud-niku Trbovlje med delavstvom tudi v tem vprašanju sovražstvo in pre-pire, se naroča sedaj delavstvu, naj ona samo poda rudniku imena onih delavcev, katere naj se reducira.

To je prozorna in brezvestna igra delodajalca. — Čudno, da je naziranja T. P. D. tudi rudarsko glavarstvo, če se pomisli, da pozna vsak rudnik po ravnatelju in obra-tovodah prav dobro vse delavce, zlasti Oriunaše. Le ti ravnatelji in obratovodje so izbirali že do sedaj reduciranje. Ako so razumeli od-ločati krivično, iz osebnosti in maščevanja, razumejo tudi odločati lahko sami pravično, videč v čem krivice obstoje in misleč, kako jih popravi-ti.

Kdo bodi reduciran, je stvar de-lodajalca, nikakor na delavcev, ker redukcije so itak vse dokazano ne-potrebne in krivične.

Kupujmo in podpirajmo izvršno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Tužni glasi.

Rihemberk na Gorškem. Tudi v naši občini se množijo črda ostudnih narodnih izdajic. Za najmanjšo stvarico proda propalica svoj narod, svojo kri ter je zavratnejši nego tujec. Nepopisna žalost se polasča ljudstva, ki bi rado povedalo, a ne sme.

Pred kratkim se je vršil tu občni zbor »Kmetke posojilnice« in člani so se skrbno pripravljali, da pometejo z ovinč, ki niso več naši, na jih ni bilo mogoče, ker so se narodna izdajica skrbno zavarovale s fašistovsko stražo v poslonih in zunaj. Naši ljudje, oropani svojih pravic, so morali močati, ker so se bal fašistovske surovosti. Načelnik posojilnice Ludovik Čebren, posestnik trgovca in fašist v Rihemberku ter hišni posestnik v Šiški, se je radostno zahvaljeval fašistom, ki so mu pogamali, da se je občni zbor tako imenitno iztekel. Ogabno se nam dozdeva pisati o sivareh, ki jih ta druhal uganja po občini. Menijo smo, da naši ljudje ne pojdejo tako daleč, a smo se bridko motili.

Prihodničk podamo natančen popis vseh naših snobarjev, ki jih ni sram sedeti v odboru omenjene posojilnice; gospoda Ludovika Čebrena pa že danes tonlo pričoročamo narodna krogom v Šiški, da ga svečano sprejemo ob njegovem prihodu.

Fašistovska ljubezna do Mussonila in nesrečni Slovenci. Od časa do časa inscenirajo v Italiji circus ob priliki »ponesrečenih atentatov« na S. E. Duceja. Najsi je potem atentator, kateregakoli že prepričanja ali narodnosti, vedno se izlije sveta jeza črnosrajčinskih duš nad ubogo slovensko rajo. Tako tudi poslednji pot, ko je ekscentrična mis Gibson opraskala Benitov nos. Na vrsti so bili goriški Slovenci.

Naš pokret.

Novo mesto. Občni zbor tukajšnje Orjune, ki se je vršil dne 25. marca t. l., je po poročilih društvenih funkcionarjev in delegata O. O. br. Cvetka, izvolil soglasno nov odbor, ki si je nadel častno nalogo organizirati do popolnosti četniško sekcijo ter začeti s pripravami za razvijanje prapora. Vsi skleni so bili enodušno sprejeti in lahko s sigurnostjo računamo, da bo članstvo izvršilo svojo dolžnost ter da bo mestna organizacija v tekočem letu prišla do lepega razmaha.

Clanski sestanek Orjuna Trbovlje se vrši dne 18. aprila 1926 ob pol 3. uri v gostilniških prostorih br. Goropčevska.

Mestna Orjuna Maribor priredi v soboto, dne 17. aprila t. l. dobrodelni večer v prid odpuščenim trboveljskim rudarjem in njihovim rodbinam. K obliki udeležbi vabi odbor.

ORJUNA STIČNA.

Orjuna na pohodu. Jugoslovenska ideja zmaga! Naš prosti narod je nacionalističen — kvarijo ga samo raznobarvni zastrupilci v egoistični demagogi. Toda tudi ti zastrupilci nimajo več toliko uspeha. Narod je spoznal njihovo

posebno oni v Gorici, kjer je po slovesnem nagovoru podprefekta udrla gruča fašistov v »Zadružno tiskarno«, kjer se tiska »Goriška straža«. Na dveh krajih so polili bencin in skušali zanesiti ogenj. Divjali so tudi po tiskarstvu tiskarne, kjer so razbili telefon, ukradli pisalni stroji in zmetali nekoliko pohištva in knjig na ulico. Seveda je njih početje povsem mirno opazovala navzoča karabinierska straža.

Po tej uspešni akciji so napadli še stanovanja dr. Podzornika in dr. Gabrščaka, kjer so razbili vsa okna. Napadalcu se še vedno mirno sprehajajo po Gorici in izživljejo Slovence.

Radovedni smo le, kaj bo dejal zopet k temu napadu g. marchese Gavotti.

Nezavednost naših ljudi. Znano je, da je v dnevih pred Veliko nočjo zmanikalo v ljubljanskih bankah lir in da je bilo izdanih čez tisoč virov za potovanje v deželo finon in pomaranč. Najsi je na razpolago vsakemu Jugoslovenu dovolj obširna dalmatinska Rivijera, vendar sili v deželo, kjer umirajo naši brezpravni bratje pod laškim igom. Znano je, da kasira fašistovska Italija težke milijarde letno s turkiskim prometom S temi milijardami podpira in plačuje svoje črnosrajčniške ubijalce, da mučijo nato naš zaslužni živelj. Le petsto milijonov turk od teh milijard odhaja tudi na jugoslovenske izletnike, ki izdajajo s tem svoje brate v Primorju in slabi našo trgovsko bilanco, katera je že itak pred pasivnostjo. Interesi zaslužnih, kakor tudi čisto gospodarske narave zahtevajo od naših ljudi, da v tem oziru prenehajo s potovanji v Italijo in da ne bo potreba čitati samo v oblahah opatijskih letoviščarjev kar 60. jugoslovenov, kakor je to bilo mogoče dne 19. marca 1926.

že kaže len uspeh. Na sestanku je bil izvoljen sledeči pripravljalni odbor: Dekleva Milan — Stična, Kastelic Franjo — St. Vid, Peček Jernej — Višnja gora, Strempfel Leopold — Stična, Rogel Dominik — Stična, Škufca Jože — Višnja gora ter Kutner Josip — Muliava. Ta odbor ima nalogo, da pripravi vse potrebno za ustanovni občni zbor, ki se bo vršil 2. majnika t. l., na kar opozarjamo že danes tudi vse sosednje organizacije s pozivom, da pošlejo na ta zbor čim več svojega članstva ter tako pokažejo moč naše organizacije. Orjuna v Stični mora postati ena najboljših v naši Dolenjski. Prisotni so izrazili željo, naj bi Orjuna priredila tam javen zbor, da slišijo tudi nasprotniki resnico. Tej želji bo po možnosti čimprej ustreženo.

Bratje, ki ste bili na tem prvem sestanku, uporabite ves svoj vpliv in svojo zmožnost do občnega zbora za to, da pridobite čim več iskreno čutečih Jugoslovenov ter skrbite, da bo ustanovni občni zbor čim sijajnejši!

Mestni odbor Orjuna Sv. Peter-Vodmat v Ljubljani javlja vsem bratskim mestnim Orjunam pretužno vest, da je naš član in odbornik br. Stefan Miholič, kavarnar na Sv. Petra nasipu, danes dne 15. aprila ob 2. uri zjutraj preminul. Pogreb predragega nam brata je danes 16. aprila t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta 38.

Prosimo, da se tega pogreba polnoštevilno udeležite.

Zbor ob pol 5. uri pred Sentpetersko vorašnico.

Kronika.

NE MOREMO RAZUMETI...

... »Ne moremo razumeti Oriunšev in njih prečudne požrtvovalnosti«, je dejal davi star gospod v eni ljubljanskih elitnih kavarn. Prirevalo mu je vse omizje.

Ne moremo nas razmeti! Gledajo nas, ko hodimo vsi borni in bedni po naših poljih, kjer rože drugim cveto in onofajajo brazde drugim stotere sadove rože. Čudijo se, ko nas gledajo, kako mirno gremo v smrt za to grudo, ki nima za nas niti steblička žita in bilke trave. Polne so jim blagajne denarja in kašče božjih pridejkov, v kletih se jim v deseto leto že vino godi, nam pa ne preostaja drugega, kot da klonimo tilnik tam, kjer že skoro govedo ne mara piti gnile, blatne in smrdeče vode...

Osem smo dolžni se let klatili in poginiali po smrdljivih rovih vseh svetovnih bojišč, sedaj so nas pa nahnili v razbite, ušive barake in strobine vagoni, ki so naši ietični deci, kot živi grobovi. Oni, ki so nas pelali pred žrela sovražnih topov, danes v miru prebavljajo v milijonskih palačah, vojne dobičke. Nam na je usoda pokazala, da begamo po tej zemlji od zibel do groba brez doma prokleti.

Nismo je še užili dobrote, kar živimo v tej zemlji in vendar smo in bomo ostali nazagrizeneši poborniki za njena dobra in razmah. Pehali so nas med komuniste in revolucije. Hoteli so nas po našem delu za ustanovitev te države iz nie nasilno odstraniti, ko so občutili, da smo jim navzlic našemu molku opasni in da se zna nekega dne vzbuditi v nas ona silna volja, ki je razrušila Avstrijo.

Nih namere so se izjavile. Ostali smo, kot večer memento bližnjega obračuna na mrtvih strah. Sedaj pohajamo v protinapad. Pri tem padajo žrtve, teh pa se ni ne nlašmo, ker smo navašeni troeti in umirati. Če smo znali doslej umirati zato, da so si naši starci ohranjali oblast in da so na račun našega gorja nalagali ministrski sinovi milijone v tuje banke, se bomo znali žrtvovati odslej tudi za to, da

bo naši deci bolje...

V tem tiči vsa skrivnost in nerazumljivost našega dela, ki vzbuja v marsikateri sivi glavi toliko skrbi...

25-letnica zaslužnega svečenika prote ljubljanske pravoslavne občine g. D. Jankovića je izpadla kar najlepše. Dopoldne je bila v pravoslavni kapelici zahvalna služba božja, pri kateri je čestital ljubljantu namestnik predsednika pravoslavne občine g. Milko Lajovic. Opoldne se je vršil banket v restavraciji »Dvor«. Zvečer se je vršila širša proslava v veliki dvorani »Kazine«, ki jo je priredila pravoslavna cerkvena občina. Udeležilo se je lepo število prijateljev slavljenca, ki so dostojno dokumentovali, da jugoslovenska Ljubljana ceni in upošteva delo prote Jankovića. Na tej proslavi se je vrstil cel niz čestitk, v katerih so razni funkcionarji očrtali delo slavljenca in mu izkazali primerno počast. Odgovor prote je bil ena sama visoka pesem ljubezni do naše vsem tako drage grude in države ter himna ljubezni in sprave med nami vsemi, ki smo ene krvi in enega jezika. Svoje poznano globoko prijateljstvo je najlepše dokumentiral z željo, da ima samo eno željo, ostati do konca življenja v beli Ljubljani. Radostna so bila njegova lica, ko je nozdravil naš narod in mu želel najlepše bodočnosti v enotni in veliki državi pod okriljem božje Previdnosti. Veseli smo bili tudi mi, ki smo baš na tem večeru videli, da žanje tihlo delo našega velikega prijatelja najlepše sadove in da je svetopisemska ljubezna v resnici najspešnejše sredstvo pri postenem in pravičnem delu.

Želimo mu le eno, da ostane med nami prav do hipa, ki si ga je sam postavil za točko svojega odhoda in da bo žel in v bodoče take bogate sadove, kakor doslej.

Neslana šala gospoda gen. konzula Gavotti. Neznosne in izzvalne metode tega vsiljivega zastopnika zapadne naše sosedne smo že dovolj podčrtali. Upali smo, da bo navzlic vsem svojim lastnostim znal vendar po tolikih odločnih pritožbah najti vsaj ono najprimativnejšo mero takta, ki jo potrebuje zadnji pisac pri diplomatskih zastopstvih kie v Liberiji in Nepalu. Varali pa smo se prav pošteno in g. generalni konzul ostentativno kaže, da ne misli prav nič ublažiti svojih manir izrogavanja in smešnje našega naroda. Jedva se je malo poleglo ogorčenje radi njegovega samo niera dostojnega oglasa o zaprtju konzulata, po pretepu treh plemenitih latinskih konjskih lišajev, že je zopet blagovoli s svojo vsiljivostjo poseči v našo javnost in izročiti našo državno institucijo — poklicio — na sramotni oder.

Osem let že nekaznovano ubijajo in gnjavijo njegovi vojak naše nesrečne brate onkraj Javornika. Izvršeni so bili nad njimi že najtežji kriminalni zločini od najprostejših umorov, požigov, do oskrnjenja mladoletnih deklic. Navzlic vsem protestom z naše strani ni bil dosedaj nobeden od teh notoričnih in dobro znanih zločincev aretiran, kaj šele kaznovan. Nasprotno so bili za ta kriminalna dejanja celo odlikovani. Eden med njimi je postal celo podpredsednik ramskega parlamenta. Ko smo ogorčeni demonstriali nešteto krat radi teh zločinov pred italijanskim konzulatom, ta še ni niti enkrat smatral potrebnim nas nato obvestiti, kaj se je izvršilo z zločinci.

Sedaj je novsem nepričakovano in nepozvan izstobil iz svojega molka ter javil strmečemu jugoslovenskemu svetu, da je bilo aretiranih četvero tržaških fakirnov-črnosrajčnikov, ker so do nemila zbili

upravnika »Edinosti« g. Pertota. Da bi še bolj podčrtal neskončno pravičnost laške justice, se je opravičeval še za netega napadalca, ki ga niso mogli aretirati, ker je z ladjo odpotoval...

Vemo, kaj je hotel g. generalni konzul s tem reči in storiti. Uverjen naj bo že sedaj, da je v svojem sovraštvu streljal v slepo, ker je tudi naša policija prav vneto iskala — kakor še vselej doslej — misteriozne »teste calde«, ki so se drznile položiti roke na niemu enake rojake. Postavila je celo nekateri pred sodišče, o katerih samo sumi, da so bili udeleženi pri tem spopadu. Vsega tega seveda ni obeshala na veliki zvon, kakor tudi ne naš konzulat v Trstu, ker je sinatrala iskanje teh ljudi za nekaj povsem umilivega. Sior Bortolo se je torej zopet blamiral in čudimo se le še italijanskemu poslaniku, da ni že davno poslal tega možčka tja, kamor spada. S tem bi napravil sebi, Italiji, našim oblastem in končno tudi naši javnosti veliko uslugo.

Kočevje. Nikjer v naši državi, posebno pa ne v Sloveniji, ni kraja, kjer bi se še danes, v osmem letu naše narodne države nahajali dvojezični napisi na trgovinah in sploh javno, kakor pri nas na Kočevskem, in vrhu tega še skoraj povsod z nemščino na prvem mestu. Je to velika drznost obenem pa sramota. Še žalostneje je, da je zdal tukajšnji glavni založnik tobaka, ki je seveda Nemec, (saj se celo v sosednem narodnem trgu Ribnica tudi Nemec glavni založnik!) razobesil nad ulico tablico, ki tudi v nemščini naznauja, da je v hiši mala prodaja tobaka, prodaja poštini vrednotnic, kolekov, menic itd. Za označbo prodaje strogo državno monopolskih predmetov, bi se smelo pač govtovo zahtevati uporabo zgolj državnega jezika. Gospodu glavnemu založniku svetujemo, da nadomesti dvojezični napis s samo državnim, da ne bo imel kaj kih nenprilic.

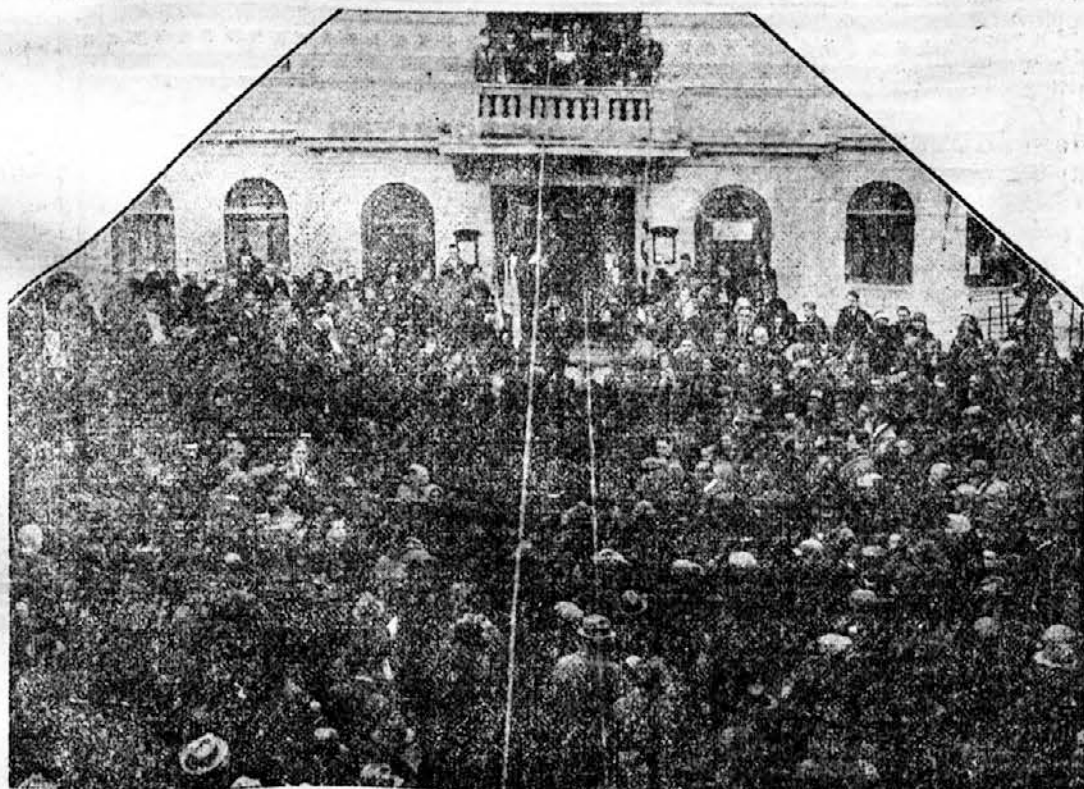
Sploh bo treba sčasoma misliti pri vseh javnih napisih edino na državni jezik, ker našezva potrošitelja bo konec.

Italijanska zavist. Naši zapadni sosede z veliko zavistjo opazujejo kako Nemci, verni Italijanom napovedanemu boikotu, vedno v večji meri posečajo našo riviero. Italijani vedo, da bo prišel čas, ko bodo tako Jugosloveni kakor Nemci osvečali vse krivice, ki se vršijo nad Jugoslovenskim in nemškim življenjem v italijanskem robstvu. Zavedajo se, da so računali med tema dvema narodoma že skoraj popolnoma poravnani, in da bosta oba prei ali slei obrnila ost svojege meča proti njim samim. Zato jih silno skrbi, da bi se ta dva naroda radi obilnega nemškega posečanja jugoslovenskih letovišč ne spoznali v svoji skupni boli, poleg tega pa so še redno lakomni nemškega denarja, ki jim je doslej vedno polnil žepo.

Da bi na prepričali ta veliki dotok nemških letoviščarjev na našo riviero, so se poprieli svoje stare navade. Na vsaki železnici, ki vozi na naša letovišča, vidiš lahko vedno po par laških lastav, ki s svojim hitrim letom in uprav laško vsiljivostjo in hinavstvom silijo v potujoče posetnike naših letovišč z namenom, da jih odvrnejo od naših letovišč in jih popeljejo pod sinje »nebo italijansko«. Razlagajo jim, da divja v našem Primorju malarija, in da jim iz »zdravstvenih ozirov« odvsvetujejo potovanje v Dalmacijo.

Slične stvari je eden od teh fanfaronov navtevil nekemu gospodu, ki je s svojo družino prišel iz Nemčije na Sušak, ter hotel dalje v Dalmacijo. Nemec se je skoraj vdal in priliznični Lah ga je že privlekel do reškega mostu. Ko pa je opazil dotični gospod na mostu italijansko obmejno stražo in fašistovske miličnike se je spomnil svojih trpečih bratov na lužnem Tirolskem, katere ločilo od matere Nemčije mejniki, katere stražijo enaki ljudje kot jih je videl tu. Spomnil se je vseh krivic, ki jih morajo pretrpeti njegovi bratje v robstvu od istih katerim je on hotel dati zaslužka. Obrnil se je in odšel nazaj na Sušak, od tod pa dalje v Dalmacijo, kjer je tudi izvedel, da o kakih malarijah sploh ni govora.

»Ihr Deutsche niemand nach Italien!«, to je sedaj najnovejšo geslo Nemcev, ki ga izpolnjujejo tako, da nam lahko služijo za vzgled!

Zbor Orjune v Novem Sadu.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Je najmodernejše. Vrežnja ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpripro-
stejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mladinske, leposlovne in
znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. -
Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in
reklam. listov. Lastna tiskovnica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole
Risanke, dnevniki in beležnice.

Nečuvna drskost. Dne 8. t. m. se je dogodil v Kranju slučaj, ki priča jasno, da je razpoloženje v delu SLS še vedno vse preje, kakor monarhistično. Tega dne je namreč veseljačila družba mogotcev iz vrst stranke slovenoborcev v Narodni kavarni. Med njimi tudi g. Alojzij Zabret iz Britofa in dr. Igo Šilar. Ko je g. Zabret zagledal v kavarni nekega gojenca. Vojne akademije, se mu je — čes, ker sem rezervni častnik — približal in mu pričel razlagati svojo modrost. Končno je brištel s svojim razmotirvanjem na politiko in konstatiral, da se bo dal Pašić kronati kraljem, dočim se je pa o kraljevi ulogi v tem slučaju izrazil silno čudno. Ko ga je vojni akademik v zavesti si svoje dolžnosti rezko in odločno zavrnil ter mu obenem javil, da bo vsa stvar iznesel pred pristojnim forum, pa je g. Zabret poslal kot posredovalca g. dr. Šilarja. To posredovanje seveda ni nič pomagalo in ima zadevo že v rokah državno pravdnštvo, ki bo gotovo dokazalo g. A. Z., da je treba v Jugoslaviji imeti tudi primerno spoštovanje pred dinastijo.

Pojasnilo. K naši notici o nemški prodajalci v trgovini I. Kos, Vošniakova ulica 4, Ljubljana nam lastnik iste sporoča, da ima samo slovenske nastavnice. Vsled obolevnosti enega njegovih nastavnic je moral nadomestiti kakih 14 dni njegova žena, ki je Nemka. Tako je nastal videz, da ima nemško aslužbenko, kar s tem pojasnjujemo.

»Napreju!« Papir je drag in napačili bi mnogo bolj, če bi papir in tinto, ki ste in uporabili za indijansko skombinirane fantazije o »orjunaški Uniji« uporabili za ožigovanje neznosnih krivic T. P. D. Koristili bi s tem vsaj nekaj delavstvu, ali na prihranili veliko sramoto, kateri ste izpostavljeni pred

vsem treznim svetom, ko se borite kot Don Quichote z namišljenimi strahovi. Ali še ni doveli razbita proletarska fronta in ali Vas resnični sovražniki še vedno prenašajo stiskaio, da se še niste otresli Vaše svetopisemske slepote?

POSLANO.

Podpisani Jos. Cotič izjavljam, da so očitki o g. Korenu, takratnem predsedniku medstrokovnega odbora v Celju, da bi dobil od tovarnarja Westen kako posodo, neresnični: obžalujem te očitke in se zahvaljujem g. Korenu, da je odstopil od obtožbe.

Jos. Cotič.

ZRNA.

Mussolinijevo sliko ima v svojem salonu nad kaminom g. Nikola Pašić. Poklonil mu jo je sam E. C. Benito.

Radovedni smo, če ima poleg slike tega krvnika našega neodrešega naroda sivi premijer tudi sliko porušenega »Narodnega doma« in razbitega Jugoslovenskega konzulata v Trstu...

Božja previdnost. Čitali smo v »Čujmo«:

Povodom sretnog slučaja, da ministra prosvete g. Radića nije

Modne kamgarne, ševijote

v veliki izbiri po ugodni ceni

dobite v občno znani nad 50 let obstoječi manufakturni trgovini

R. MIKLAUC

»pri Škofu«, Ljubljana.

(Zunanjim naročnikom se pošilja tudi po pošti.)

TUDI STARA MATI

si ogleda zlato milo, katerega priznano nedosegljivo kakovost in štedljivost pri uporabi se splošno hvali. To je pristno

ZLATOROG terpentinov milo

ki napravi tako lepo, belo, bleščeče in duhteče perilo. Vrhutega vsebuje po vsak tisoči komad

pristen zlatnik
po 10 frankov.

skoro pogazio beogradski tramway, kad je 8. o. m. poslije podne izlazio iz svoga stana, poslalo je naše uredništvo g. ministru slijedeći brzotjav:

Ministar Radić.

Beograd.

Hvalimo providnosti, da je hrvatskom narodu očuvala prvog njegovog sina.

Uredništvo »Čujmo«.

Bože daj Hrvatom še mnogo takih njegovih prvih sinov!

Poznaio se! »Demokratska stranka« je do sedaj obtožila že pet ministrov radi nepravilnega postopanja z narodno imovino, a niti eden med njimi ni naš. Dokler ne bo nekdo izmed nas ministrov — i jaz sem bil minister — morda celo 4 ali 5 poslanih na robijo, toliko časa ne bo prestala korupcija. V tej zemlji ne odkovarjajo samo oni, ki so kradli od glada, nego tudi od besa!

Davidović v Jagodini).

»BREZALKOHOLONA PRODUKCIJA«. Ljubljana. Poljanski nasip 10/33 pošlje vsakemu naročniku »Oriune« zanimiv cenik brezalko. Zahtevajte ga takoj: ne bo Vam žal!

T. I.

Ustanovljeno 1852

TEODOR KORN

(preje HENRIK KORN)

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Naprava strelododov. Kopališke in klosetne naprave. Izdelovanje posode iz pločevine za firneč, barvo, lak in med vsake velike kakor tudi posod (škafelji) za konzerve.

Najcenejše in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatik. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in poliranje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd.

Prodaja na obroke. - Ceniki franko.

„TRIBUNA“

F. B. L.

tovarna dvokoles - otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

RESTAVRACIJA LJUBLJANSKI DVOR

najmodernejše urejena in oskrbovana. Izborna kuhinja. Najboljša domačina. inoz. vina. Pristni teran. vsak dan morske ribe.

VSAKOVRSNO, IZBORNO TER PRISTNO IN CENO

VINO

JE MOGOČE KUPITI NA DEBELO LE PRI

CENTRALNI VINARNI D. D.

LJUBLJANA, SP. ŠIŠKA, Frankopanska ul. 11.

TELEFON 747

Književnost.

»Ženski svet«. Aprilska številka tega mesečnika naših žena prinaša zopet zanimivo vsebino. V »Obrazih« je očrta slika Melite Ročeve, poznane slikarice, koje slike so bile, kakor pesem naše domače grude. Dalje nadaljuje France Bevk

»Povest male Dore«. Nič manj niso zanimivi »Spomini Sofie Andrejeve«, ki opisuje življenje velikega moža na Jasni Poljani. Ne manjka poleg te literarne tudi poučne vsebine, ki tretira razna pereča vprašanja iz življenja naših žena. Priloga je tudi priloga za ročna dela, List toplo priporočamo! A. V.

ZAHVALA.

Vsem onim, ki so nas tolažili ob trpljenju in smrti naše ljubljene soproge, mamice, hčere, sestre in svakinje, gospe

Marije Šušteršič roj. Tičar

se tem potem najpriskrenejše zahvaljujemo. Posebno se zahvalimo prečastitemu gosp. dr. Jakobu Kotniku, ki je tolažil pokojnico v zadnjih urah, da je mirno in Bogu vdano zaspala. Iskrena hvala pevskega društva »Ljubljanskega Zvona« in drugim pevcem za ganljive žalostinke in vsem, ki so pokojnico počastili s prekrasnim cvetjem in je v tako mnogobrojnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Sveti rekvjem se bo daroval v soboto, dne 17. aprila ob 7. uri v farni cerkvi Marijinega oznanenja.

LJUBLJANA, dne 14. aprila 1926.

Zalujoče rodbine:

Šušteršič, Tičar, Hočevlar.

V prebriski boli naznanjamo prežalostno vest, da se je naš ljubljani soprog, dobri papa, sin, brat, svak, stric, gospod

ŠTEFAN MIHOLIČ

kavarna:

danes ob dveh zjutraj po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno preselil v boljše življenje.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil 16. aprila ob petih popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 38, na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo ga v blag sponin in molitev.

Ljubljana, 15. aprila 1926.

Ana Miholič roj. Ekar, soproga.
Štefanka, Marica, Anica, Zera, Zlata, Štefko, Milenka, otroci.

Tvrška Pipan & Cie., kem. kom. d. z. o. z. v Ljubljani naznanja, da je njen dolgoletni trg. potnik, gospod

JOSIP NAPRET

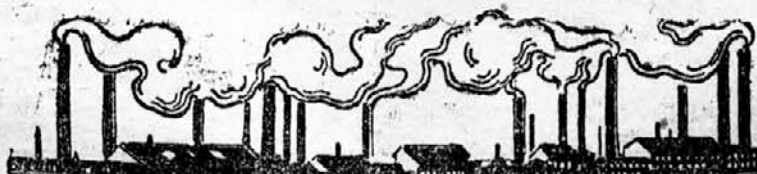
po dolgi mučni bolezni preminul dne 14. t. m.

Pogreb blagega pokojnika bo v petek dne 16. t. m. ob 4. popoldne iz mrtvašnice tukajšnje bolnice.

Za njegovo neumorno sodelovanje ga bomo ohranili v zvestem spominu.

Orjunašt! 30. maja je udeležje spominke plošče padim v Tihovjahn. PRIPRAVLJATE SE!

GRADBENO PODJETJE ING. DUKIČ IN DRUG

LJUBLJANA Bohoričeva ulica št. 24